

**Тема. Відокремлені додатки.
Розділові знаки в реченнях з
відокремленими додатками**

Мета:

- поглибити знання восьмикласників про відокремлені члени речення, ознайомити з відокремленими додатками, їх місцем у реченні;
- формувати загальнопізнавальні вміння знаходити в тексті відокремлені додатки, аналізувати їх, правильно інтонувати речення з відокремленими додатками, розставляти відповідні розділові знаки;
- розвивати творчі вміння трансформувати, моделювати, конструювати речення з відокремленими додатками; за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу сприяти свідомому розвитку наукового світогляду восьмикласників;
- виховувати повагу до традицій свого народу.

Має значення включення, виключення чи заміщення; пояснює, уточнює чи обмежує сказане в основній частині речення

Відповідає на запитання непрямих відмінків

Відкривлений
додаток

Виражається іменником або займенником із залежними словами

Починається словами крім (окрім), опріч, за винятком, замість, включаючи, наприклад, зокрема та ін.

ПОРІВНЯЙТЕ

1. Ніхто не розрадить тебе у біді.

1. Ніхто, **окрім вірного друга,** не розрадить тебе у біді.

2. Уважним потрібно бути до всіх.

2. Уважним потрібно бути до всіх, **особливо до старших і дітей.**

Творче моделювання

За зразком змоделювати речення, ускладнені відрокремленими додатками. З'ясувати, на яке значення (включення, виключення чи заміщення) вказують відрокремлені додатки.

Зразок

У весняному лісі блискучо
зеленіли дерева,

крім старого ясеня.

за винятком хворого клена.

Визначити, який порядок слів характерний реченням.

** УКРАЇНЦІ ШАНУЮТЬ КАЛИНУ*

- * Люблять в Україні калину особливо її соковиті ягоди. Шанують за пишну вроду а саме за цілющі властивості. Калина – вірна супутниця людини від її народження.*
- * Окрім таблеток дітей поїли калиновим чаєм дорослих лікували нею від серцевих захворювань. Замість косметичних засобів дівчата протирали обличчя соком з калини. На весіллях прикрашали коровай.*

Тому крім яблуньки та вишні посади і калину яка буде окрасою та оберегом твоєї оселі.

МОВОЗНАВЧА ГРА «УТОЧНИ ВИЗНАЧЕННЯ»

Прочитати визначення лінгвістичних понять. Чи однозначно вони сприймаються? Уточнити поняття, уводячи в них відокремлені додатки.

1. В односкладних реченнях, окрім ... , граматична основа складається з одного головного члена у формі присудка.

2. В українській мові всі самостійні частини мови є змінними, за винятком

3. Вставні слова і словосполучення, включаючи ... , можуть надавати реченню різних значень.

4. Речення, до складу якого, крім ... , входять один або кілька другорядних членів, називається поширеним.

5. Синтаксис — це розділ науки про мову, що вивчає будову синтаксичних одиниць, зокрема

6. У реченні, крім ... , може мати місце і сурядний зв'язок, яким поєднуються однорідні члени.

ПРОДОВЖІТЬ РЕЧЕННЯ

Ми зрозуміли ...

Ми навчилися ...

Ми збагатили інформацію про ...

Нам хотілося б ще ...

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

З підручника географії, біології, математики та ін. виписати 5–6 речень з відокремленими додатками. Обґрунтувати розділові знаки. З'ясувати, яке смислове навантаження у кожному реченні несуть відокремлені додатки